

De glemte jobmuligheder i provinsen

Kulturliv er der altid i hovedstaden, og mange scenekunstnere vælger derfor at bo i København, fordi det er der, arbejdet er. Det betyder, at konkurrencen om jobs er stor, mens midlerne til at lønne for kan være små. Spørgsmålet er, om der findes gode jobs til skuespillere, hvis de søger ud i provinsen?

Af Kat. Sekjær

"Jeg tror, jeg har bedre jobmuligheder her end i København, måske lige med undtagelse af jobs i filmmiljøet. Der er virkelig mange tilbud. Faktisk så mange, at jeg har måttet sige nej til nogle, fordi de ligger oven i hinanden," siger Laura Kold, freelance skuespiller bosat i Aalborg. Hun blev uddannet fra Skuespillerskolen ved Odense Teater i 2005 og flyttede efter et års engagement på Odense Teater til København. Her arbejdede hun et par år som freelancer:

"Jeg flyttede væk fra Odense for at komme ud og opleve freelancertilværelsen i København. Jeg havde egentlig okay med jobs – en 5-6 forestillinger – men jeg syntes, det var stressende, at det næste job først kom i slutningen af det, man var i gang med. Jeg var ikke god til at slå koldt vand i blodet. Selvom der var venner og kolleger omkring mig, var det svært. Jeg var jo også ung, men jeg blev for usikker af at være freelancer i København," siger Laura Kold.

"Kun lige for denne her sæson..."

Da hun fik tilbudt fast job på Aalborg Teater, tog Laura Kold derfor imod tilbuddet. Det krævede overvindelse, og det tog også tid for hende at omstille sig. Det var frustrerende i de første år at have et ben i hver lejr, fortæller hun:

"Det første år havde jeg det sådan, at 'det er kun lige for denne her sæson'. Jeg var hele tiden på vej tilbage til København. Det betød, at jeg ikke kunne det, jeg gør nu – nemlig engagere

mig fuldt ud. Både jeg og min mand har virkelig lyst til at se, om vi kan få fat om byen og sætte vores præg på den. Det føles som om, der er brug for os heroppe. Det er dejligt."

Fagligt har det at flytte til provinsen og blive en del af et fast ensemble også gjort, at hun har kunnet udvikle sig meget mere som skuespiller, end hun ville have haft mulighed for som freelancer i København, fortæller Laura Kold. Både fordi der har været faste rammer, men også fordi der er et stort kollegialt engagement. I dag er hun freelancer med 'fast tilknytning' til Aalborg Teater:

"Det giver mig en helt anden ro. Jeg er bedre til at tage det roligt med at være freelancer heroppe, end jeg var i København. Der bliver man bombarderet med alle de tilbud, man ikke fik. Det fungerer ikke på samme måde her."

Mindre konkurrenceminded netværk

Laura Kold forklarer, at tiden selvfølgelig også spiller en rolle – hun er blevet ældre og mere erfaren, men det har også betydning, at de sociale spilleregler er lidt mere afslappede i Jylland:

"Her handler det ikke om at være til den rigtige premiefest for at blive set. Det er ikke så nødvendigt at gøre opmærksom på sig selv i den der underlige blanding af at være på arbejde og privat samtidig. Det er på den måde mindre konkurrenceminded. Altså, selvfølgelig laver vi meget netværksarbejde her, men det er på en anden måde," siger hun og forklarer, at det ligeså godt kan være, at man får arbejde, fordi man tilfældigvis har snakket med nogen i børnenes daginstitution. Aalborg er en by, der gerne vil dyrke kulturen, og der er generelt en stor interesse for hendes faglighed, fortæller hun.

Et bedre og bredere arbejdsliv

Efter at være blevet fritstillede fra Aalborg Teater, skulle Laura Kold og hendes mand, der også er skuespiller, tage en stor beslutning:

"Vi skulle beslutte os for, om vi ville blive eller flytte tilbage til København. Vi lavede plus- og minuslister, men vi havde lyst til den der ro, der er heroppe, og i København ville vi skulle starte forfra som freelancere. Vi valgte at bosætte os i Nørresundby og købte et rigtig dejligt hus to kilometer fra Aalborg centrum. Vores skuespillerkollegers reaktion har virkelig tit været: 'Hvad vil I dog der?' Men når vi får fortalt om vores overvejelser, forstår langt de fleste os, er vores fornemmelse. Og så er det enormt rart, at det er et valg, vi selv har taget, og ikke arbejdet, som har bestemt for os."

Som nye skuespillerfreelancere har Laura Kold og hendes mand også opsøgt faglige muligheder uden for teatret. De er

Laura Kold. Foto: Caspar Juel Berg.

blevet modtaget med stor entusiasme. Hun har freelancet siden august 2016 og er lige nu på barsel. Alligevel er der nok af jobtilbud til hende – faktisk også i København og Aarhus:

”Jeg tror, der er flere jobmuligheder her, dels fordi der er færre om buddet, men også fordi jeg er bosat her. Det gør mig både mere tilgængelig men også billigere. Og så har vi gode muligheder for at skabe vores egne jobs. Vi har for eksempel fået penge fra lokale fonde til vores egen forestilling, og det er fedt at mærke, at der er så stor opbakning fra det lokale miljø. Jeg har fået meget mere lyst til at gå i gang med egne projekter, og det er en god drivkraft.”

Netværk i provinsen batter

Langt fra Nørre Sundby bor Anders Vølpert Momme. Han er uddannet skuespiller fra Aarhus, men er i dag bosat centralt i København. Han har mange kontakter i Jylland og kan godt grine lidt ad, at det stadig er der, arbejdet findes for ham, på trods af at han bor midt i hovedstaden. Det er det jyske netværk, der giver flest jobs og gode løn- og arbejdsforhold:

”De fleste ting, jeg har lavet, mens jeg har boet her, har faktisk været i Jylland. Jeg har måske lavet en eller to projekter her. Det er helt utroligt, hvad jeg har kunnet trække fra i kørselsfradrag,” siger han med et glimt i øjet. Alligevel har det fået ham til at overveje, om København er det mest oplagte valg for ham rent arbejdsmæssigt:

”Man kan sige, at hvis man bosætter sig centralt i for eksempel Silkeborg, så kan du sagtens tage opgaver overalt i Jylland og på Fyn.”

Der var flere grunde til, at Anders Vølpert Momme valgte at flytte til København, blandt andet muligheden for at få en god bolig. Men det var noget af et skift, fortæller han:

”Altså, jeg havde oplevelsen af, at selvom jeg havde over 20 forestillinger på CV’et, så betød det ikke noget, for der var ingen her, der havde set det.”

At flere skuespillerkolleger vælger at satse på en karriere i hovedstaden forstår han godt – at færre vover springet til provinsen, kan imidlertid godt undre ham:

”Det er bare med at komme af sted, hvis man bliver tilbudt en fast stilling i provinsen. Man bliver i mindre grad type-castet, når man er en del af et ensemble, og for mig har det at kunne arbejde igennem på den måde betydet, at jeg har udviklet mig som skuespiller,” siger han og tilføjer:

”Men der er selvfølgelig frygten for at gå glip af noget. Det føles jo, som om her er tusindvis af muligheder. Hvis man flytter ud i landet, tror jeg egentlig, at folk der i højere grad vil bruge dem, der bor tæt på.”

Fordi Anders Vølpert Momme har flere års erfaring fra provinsen, vil han ikke udelukke, at han en dag flytter fra hovedstaden:

”For mig handler det måske også meget om, at jeg bare gerne vil spille skuespil og fordybe mig i det. Have gode kolleger

Anders Vølpert Momme. Foto: Emilia Therese.

En af de ting, der følger med arbejdet i provinsen, er, at netværket hjemmefra ikke følger med. Derfor bliver kollegaerne ens tætteste netværk, så man fordyber sig nok på en anden måde, end man ellers ville."

og et godt arbejdsliv. Jeg har ikke behov for at blive et kendt ansigt. Altså på den måde tiltaler det mig også, at det er en tand mere afslappet, når man er skuespiller i provinsen. Der er mindre konkurrence, og så tror jeg også - det er i hvert fald det, jeg hører - at provinsen åbner for andre slags jobs. Jeg hører om folk, der gerne vil bruge skuespillere i helt andre sammenhænge, og det synes jeg virkelig er spændende."

Provinsen gjorde det muligt at blive teaterchef

"Jeg er et godt eksempel på en, som forfulgte skuespildrømmen i København. Jeg kom ind på Statens Teaterskole, og derefter arbejdede jeg freelance et år på Anemone Teatret og på Det Ny Teater. Så blev jeg tilbudt fast ensemble for en sæson i Aalborg, som blev til mange flere år," siger Jakob Bjerregaard Engmann, skuespiller og i dag teaterchef for BaggårdTeatret i Svendborg. Han blev færdiguddannet i 2006 og i de 11 år, der er gået siden, har han tilbragt de sidste 9 år i provinsen. Det var den faste kontrakt, der lokkede: Stabiliteten i at han var sikret tre forestillinger og arbejde et helt år frem.

Først tog han turen til Aalborg, så blev det et år på Momentum i Odense, inden han igen blev kaldt til Jylland og fik tilbudt at blive leder af anneksscenen, Transformator på Aalborg Teater:

"Jeg var villig til at tage det ryk. Det er ikke alle, der er det. Den mulighed opstod jo også kun, fordi jeg i det første år, jeg var i Aalborg, havde mulighed for virkelig at engagere mig. En af de ting, der følger med arbejdet i provinsen, er, at netværket hjemmefra ikke følger med. Derfor bliver kollegaerne ens tætteste netværk, så man fordyber sig nok på en anden måde, end man ellers ville. Det havde ikke været det samme for mig i København," siger Jakob Bjerregaard Engmann og forklarer, at han med sin opvækst, familie og venner i København, ikke ville have involveret sig med samme intensitet. Det var gennem arbejdet i provinsen, at karrierevejen til en lederstilling helt naturligt blev banet:

"For mig har det at arbejde i provinsen åbnet for nogle fantastiske muligheder - altså blandt andet at blive teaterchef. Jeg tror ikke, at selve mængden af arbejde er større i provinsen, kvantitativt, men der er langt færre skuespillere om buddet. Så sandsynligheden for at få arbejde i provinsen er altså meget større. Det er min subjektive vurdering. Hvis man viser sig som en mobil kapacitet, er man attraktiv på flere måder."

Arbejdsglæde og kunstnerisk frihed

Der er en stor arbejdsglæde ved at være på det fynske teater, blandt andet fordi, der er meget vide rammer for, hvad teateret

kan og må, fortæller Jakob Bjerregaard Engmann. Der er stor opbakning lokalt og ret højt til loftet. Ifølge ham er der både plads til store ambitioner og til at tage chancer. At teatret netop er blevet indstillet til en Reumert beviser, at scenekunsten i provinsen også er på et højt niveau, der kan konkurrere med storbyteatrene:

"Det er klart, at konkurrencen mellem teatrene i København er større. Vores spillerum er friere. Kunstnerisk kan vi tillade os at tage nogle chancer. Vi har også nemmere ved at råbe de lokale medier op, end man har i København. Vi kan være relativt sikre på at TV2/Fyn, DR P4 og Fyens Stiftstidende godt vil fortælle om vores forestillinger, hvis vi kontakter dem."

Selvom han er vokset op i København, kan han med sin erfaring fra provinsen pludselig se på sin hjemby udefra:

"Det hører nok også til fortællingen om en hovedstad, at 'det er her, det hele sker'. Der er en slags glas-dome omkring København, og bryder man ud af den, får man et helt andet syn på de muligheder, der er udenfor. Man får en anden vilje til bevægelighed - at det ikke er noget problem. Jeg pendler tit. Så sent som i går var jeg til bestyrelsesmøde på Betty Nansen, og nogle gange er det en tur, jeg tager tre gange om ugen."

Til trods for det københavnske ophav har Jakob Bjerregaard Engmann fundet sine ben, et hjem og et inspirerende arbejdsliv i provinsen.

"Jeg er ikke på vej andre steder hen end Svendborg. Stod det til mig blev jeg her gerne, indtil jeg skulle pensioneres," siger han og griner: "Sådan fungerer det jo ikke helt i branchen. Men som jeg ser det, er der så mange udviklingsmuligheder her. Der er nok til den faglige tilfredsstillelse for mig mange år frem. Arbejdsomt og kunstnerisk har jeg umiddelbart ikke behovet for at flytte mig et andet sted hen."

Jakob Bjerregaard Engmann. Foto: Søren Bøjsen.

